

බිජ වැපිරීම පිළිබඳ උපදෙස්

මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාල් විරසිංහ මහතා විසින්

ඇට සාර්ථක ලෙස පැළ කිරීමට නම් නොයෙක් වගීයේ බිජයන්ගේ පැළ විමට අවශ්‍ය තත්ත්වයන් පිළිබඳ මනා දැනීමක් අප සතු විය යුතුය. මේ පිළිබඳව දැනීම මඳකමින් ඇට පැළ විම අසාර්ථක විම නිසා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව බොහෝවිට වෝදනාවට ලක් වන්නේය. ඇට අසාර්ථක වූ අවස්ථා දහයක් ගෙන සොයා බැලුවොත් එයින් නවයකම අසාර්ථකත්වය රඳා පවතින්නේ බිජයන්ගේ වරදක් නිසා නොව වැපිරීම නිසි කළට වේලාවට නොකිරීම හා වැරදි ක්‍රමයන් අනුගමනය කිරීම ආදිය නිසා වෙයි.

ඇට සුදැකිලෙස තබා ගනිමු

කල් ගත වූද, කරල් ආදියෙන් වෙන් කරන ලද්දවූද, පරණ වූ ඇට වැපිරීම සඳහා සුදුසු නොවේ. ඇට ලබාගත යුත්තේ ඒවා අවශ්‍ය අවස්ථාවට ටික දිනකට ප්‍රථමයෙනි. ටික කලක් ගත වීමෙන් පසු එයින් කොටසක් සිටුවීම සඳහා අවශ්‍ය නම් ඒවා වියළි සිසිල් ස්ථානයක සුරක්ෂිත ලෙස රැස්කර තැබිය යුතුය. ඇටවලට තෙතමනය හා උෂ්ණත්වය වැදීමෙන් ඒවා විනාශ වෙයි. එබැවින් ඒවා ටින් පෙට්ටියක අසුරා සුළං නොවැදෙන සේ මනාලෙස පියන තද කොට අසුරා තැබිය යුතුය. එසේත් නැත්නම් ඩ්‍රැ ඇබයක් සහිත බෝතලයක සුරක්ෂිත ලෙස තැබිය යුතුය. මෙයට සුළඟ කෙළින්ම නොවැදෙන සේ කුඩා කාමරයක හෝ සේප්පු වක තැබිය යුතුය.

ඇට පැළ කිරීම සඳහා පස සකස් කිරීම

බොහෝ අවස්ථාවලදී පසෙහි නුසුදුසුතාවය නිසා ඇට පැළවී පැළ හටගැනීම බලාපොරොත්තු පිළිවෙලට සාර්ථක ලෙස සිදු නොවේ. තද පස තුළින් පොළොව මතුපිටට දලු එවීමට කුඩා පැළෑටිත්ට ශක්තියක් නොමැතිවූයේ මෙන්ම අලුත් මුල්වලට මෙවැනි පසක් තුළින් පහතට ඇදීමට වුවද අපහසුය. පස හොඳින් හාරා කැට කුඩුවීමට ඉඩ දිය යුතුය. ඇට පැළ කරන පාත්ති හෝ පෝච්චි

මතුපිට අඟලක් පමණ ගැඹුරට සියුම් පස් තට්ටුවක් දැමිය යුතුය. එම සියුම් පස්වල අවශ්‍ය පමණට වඩා මැටි ආදිය තිබීම නිසා මේ සඳහා නුසුදුසු විය හැක. එවිට වැලි, දිරා ගිය ගොම පෝර හෝ කොළපෝර සමග ඉහත කී පස් මිශ්‍ර කිරීමෙන් මේ සඳහා අවශ්‍ය පස සකස් කර ගත යුතුය. ගංගාවල නැග එන ගංවතුර බැස ගියායින් පසුව ගං ඉවුරු වල තැන්පත් වී ඇති පස මේ සඳහා ඉතා මත්ම යෝග්‍යය. කොළ පොහොර මනා ලෙස දිරා එළු හෝ ගොම පොහොර ගල් බොරළු ආදිය නොමැති පස් සමාන කොටසක් සමග මිශ්‍ර කළහොත් එය ඕනෑම ඇට වගීයක් වගා කිරීමට සුදුසුය. පහසුවෙන් පොඬි කළ හැකි සරු පසක් සොයා ගත නොහැකි නම් කළ යුත්තේ කැලෑවක උඩ පස් තට්ටුවෙන් පස් සවලපයක් ලබා ගැනීමයි. ගස් එකිනෙකට ලං වී වැඩී ඇති වදලකින් හෝ කඳු දෙකක් අතර ගැඹුරු ස්ථානයකින් මෙවැනි පස් ලබා ගත හැක. මෙවැනි තැනක වැටී ඇති කොළ ඉවත් කොට දිරා ගිය කොළ පෝර හා සියුම් මුල් සහිත පස ලබා ගන්න. ලොකු මුල් පාත් තකට දමා පෙතේරයකින් හැලීමට නොහැකි පස් කැට පොඬි කරන්න. පාර අසලින් හෝ ගං ඉවුරින් ලබාගත් පිරිසිදු සියුම් වැලිද සමග තණ පිට්ටනියක මතුපිට පස් සමාන කොටසක් මිශ්‍ර කිරීමෙන් ඇට සිටුවීමට සුදුසු මිශ්‍ර පොහොර සාදා ගත හැකිය. ලොකු ශක්තිමත් ඇට පැළවීමට පසක සැකසීම එතරම් අවශ්‍ය නොවන නමුත් ශක්තිමත් නොවන පැළවීමට ප්‍රමාදවන වම්බටු, මාළුමිටිස් ආදිය සඳහා පස පිළියෙළ කරන ක්‍රමය ඉතාමත්ම වැදගත් වෙයි.

ටින්, පෝච්චි, මල්පෝච්චි ආදියෙහි ඇට පැළ කිරීම

පුද්ගලික වතු වල සුළු වශයෙන් සිටුවනවා නම් මල් පෝච්චි, කුඩා හෝ පෙට්ටි භාවිතා කිරීම පාත්තිවල සිටුවනවාට වඩා යෝග්‍යය. ඒ තද වැස්සකින් හෝ දැඩි හිරු රැසින් ප්‍රවේසම් කිරීමට ගෙයක සුදුසු ස්ථානයකට

ගෙන යෑමට හැකිවන බැවිනි. වඳී කාලයට මල් පෝච්චි පුළුස්සනු නොලබන හෙයින් ඊට ප්‍රථම ඒවා ලබා ගත යුතු වෙයි. නොගැඹුරු මල් පෝච්චි ඇට සිටුවීමට යෝග්‍යය. මේ සඳහා විශාල ගැඹුරු පෝච්චි අවශ්‍ය නොවේ. මෙම පෝච්චිවලින් වතුර ගලා යාමේ පහසුව සඳහා ගඩොල් හෝ බිඳුණ කලයක් මත එම පෝච්චි තැබීම සුදුසුය. පෝච්චියේ පතුලේ අඟලක විෂ්කම්භයක් ඇති හිල් එකක් හෝ කිපයක් හෝ සෑදිය යුතුය. හිස් ලැලි පෙට්ටි අඩු මිලට වෙළෙන්දෙකුගෙන් ලබා ගත හැකිනම් ඒවාද ප්‍රයෝජනවත්ය. අඟල් 3-4 දක්වා උස නොගැඹුරු පෙට්ටි දෙකක් සෑදෙන සේ විශාල පෙට්ටි කියන කින් ඉරා ගන්න. ඒවායේ ඇතුළත හා පිටත තාර ආලේප කළහොත් දිගු කලක් පවතිනවා ඇත. භූමිතෙල් ටින් දිගු අතට කැපීමෙන්ද ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වේ. නමුත් වතුර ගලා යෑමට මේවායේ සිදුරු තැනිය යුතුය.

වතුර බැස යෑම

මල් පෝච්චිය හෝ පෙට්ටිය පතුලේ බිඳුණු මල් පෝච්චි කැලි, පිලිස්සුණ දර කැබලි, ගඩොල් කැට ආදිය තැන්පත් කිරීමෙන් ජලය මනාලෙස බැස යාම සිදු වේ. එය මතු පිට තද පස් හෝ මිදුලෙන් ගෙනා වියළි කොළ තැන්පත් කළ යුතුය. පොල් කොහු,

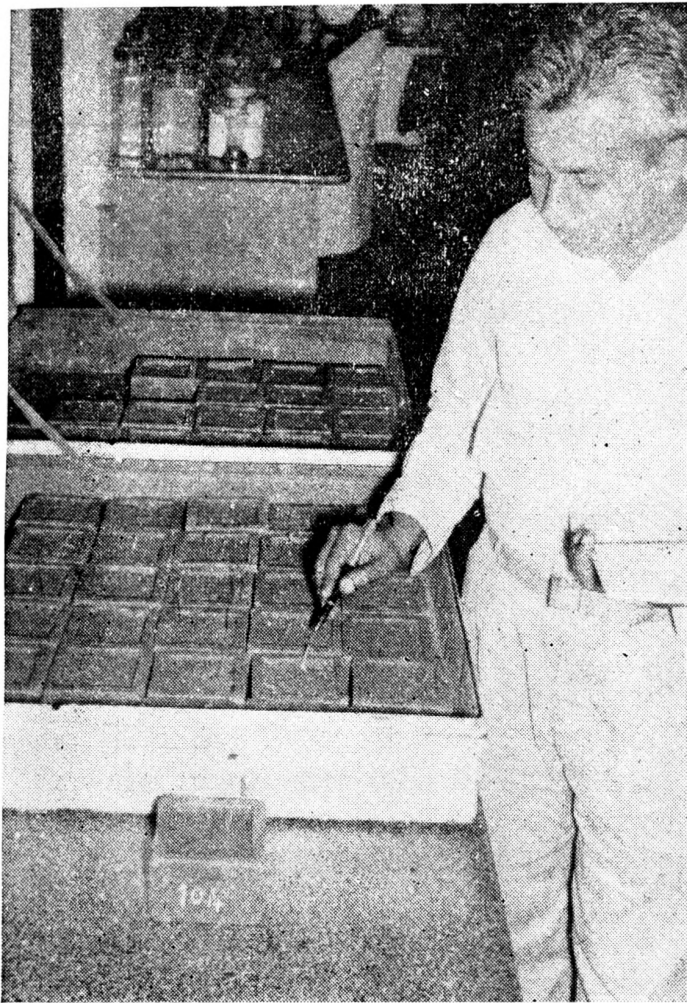
දිරා ගිය පිදුරු හා පාසිදු ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබේ. මේවාද හැකිනම් ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුය. මේවා පසට අඩංගු කළ විට පසේ මනා ලෙස ජලය බැස යනවාත් හැර, පස, සේදී යෑම වුවද, ඒ මගින් වළකි.

වගා කරන ක්‍රමය

පස් මට්ටම පෝච්චියේ මතු පිටට අඟලක් යටින් සිටින සේ පෙට්ටිය හෝ පෝච්චිය පිර විය යුතුය. ගල් ආදියෙන් තොර හලන ලද පස් ඒ මතු පිට දැමිය යුතු වෙයි. මැදට කුඩා මිටක් සවි කරන ලද අඟල් 8ක් පමණ සත රැස් ලී කැල්ලකින් මතුපිට සමතලා කර උල් කෝටුවකින් අඟල් භාගයක් ගැඹුරු පේළි අඟල් 2-3 අතර දුරින් පෙට්ටිවලද අඟල් 6ක් දුරින් පාත්තිවලද දැමිය යුතුය. එක සමානය කට බොහෝ නොවැටෙන සේ තුනියට ඇට දැමීමට වග බලා ගත යුතු වෙයි. ලොකු ඇට එක බැගින් අඟලෙන් අඟලට දමන්න. ඒවායේ විෂ්කම්භයෙන් තුන් සතර භාගයක් පස් ඇට මත දමන්න. ඉන්පසු ලියෙන් හෝ අත්ලෙන් තද කරන්න. තද පොතු සහිත ඇට වැපිරීමට ප්‍රථම පැය 24-48 දක්වා කාලයක් තුළ වතුරේ පෙහෙවිය යුතුය. එසේ තැන්නම් ගොම ආලේප කොට දින 2-3 දක්වා තබා ඉන්පසු ඉක්මනින් වපුරන්න. මේ ක්‍රමය අනුව පැළවීම ඉක්ම

ගෙඩිවලින් ඇට ලබා ගැනීම හා ලී පෙට්ටිවල සුරක්ෂිත ලෙස අසුරා තැබීම

බදුනක බහාලු ගඩොල් මත ඇට වපුරා පැළ වීමේ ශක්තිය සහතික කරන ලද ඇට වෙළාදම පිණිස පැකට්ටලට දැමීම

නින් කෙරේ. ඉන්පසු ඒ මත සිහින් කපු රෙදි කැල්ලක් දමා (එතරම් අවශ්‍ය නැත) වතුර ඉසින්න. පැළ උඩට ඇදීගෙන එන ලකුණු පෙනෙනවාත් සමගම රෙදි කැල්ල ඉවත ලන්න. වියළි හෝ උණුසුම් කාලයේ විදුරු කැල්ලක් පෝච්චිය මත දැමීමෙන් වාෂ්පී කරණය අඩු වී එකාකාර පැළ වීමට උපකාරී වේ. පැළ මතුපිටට පැමිණෙන ලකුණු දුටු වහාම විදුරුව ඉවත් කළ යුතුය.

ඇට වැපිරිය යුතු ගැඹුර

ඇටවල ප්‍රමාණය අනුව ඒවා පැළ කළ යුතු ගැඹුරද වෙනස් වෙයි. ලොකු ඇට එනම් බෝංචි ආදී වර්ග අඟල් 2-3 දක්වා ගැඹුරට දැමිය යුතුය. කුඩා ඇට ඒවායේ ප්‍රමාණයේ තරමට පසට යටකළ යුතුය. ඇට වැපිරිය යුතු ගැඹුර සාමාන්‍යයෙන් ඇටයේ විෂ්කම්භයෙන් තුන් හෝ හතර ගුණයකි. ඉතාමත් කුඩා ඇට සියුම් පස් සමග මිශ්‍ර කොට මතු පිට සමසේ

පැතිරී සිටින ලෙස ඉස ඉන්පසු පසෙන් වැසෙන සේ තද කළ යුතුය. මෙවැනි කුඩා ඇට පැකට්ටු විවෘත කරන විට ඉතා ප්‍රවේසම් විය යුත්තේ මද සුළඟකින් හෝ සුළු ගැස්මකින් වුවද මෙවැනි කුඩා ඇට විසිවී අපතේ යා හැකි බැවිනි.

තවාන්වලට ජලය සැපයිය යුතු අයුරු

තවාන්වලට අවශ්‍ය පමණට වඩා ජලය සැපයිය යුතු නොවේ. තවද අනුවන අන්දමට වතුර දැමීමද බොහෝ විට තවාන් අසාර්ථක වීමේ එක් හේතුවකි. කුඩා ඇට වැපිරීමට ප්‍රථම පෝච්චියට ජලය සපයා ජලයෙන් අඩක් පිරවූ බදුනක පෝච්චිය තැබීම ක්‍රියාවේ යෙදිය හැකි අගනා ක්‍රමයකි. මේ අන්දමට යටින් වතුර ඇද ගන්නා පසට පෝච්චිය මතුපිටට වතුර වත් කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. යටින් තබා ඇති භාජනයේ වතුර වරින් වර පිරවීමට අමතක කළයුතු නොවේ. සෑම දිනම

වතුර භාජනයෙන් පෝච්චිය ඉවතට ගෙන ස්වල්ප වේලාවක් තැබීමටද නිතර වතුර මාරු කිරීමට ද මතක තබා ගත යුතුය. මෙය වැඩිපුර තෙතමනය නැතිවීමට හේතුවෙයි. රදා සිටින වතුර පැළ වැවීමට හිතකර නො වන බැවිනි.

කුඩා ඇට පැළ කිරීමේ නව ක්‍රමයන්

වටිනා මිලෙන් වුවද වැඩි කුඩා ඇට සාර්ථක ලෙස සාමාන්‍ය ක්‍රමයට පැළ කිරීමට බොහෝ අය අසමත් වෙති. මිවන වර්ගයට අයත් බිජුණුවන්ද, කැල්සියෝලේටියාස්, ග්ලොක් සිනියාස් හා බිගෝනියාස් වැනි කුඩා ඇට ඇති මල්වර්ග වුවද මෙම නව ක්‍රමයෙන් පහසුවෙන් පැළ කළ හැක. දේශීය ලෝකුරු වන් විසින් සාදන ලද අඟල් 4ක් පමණ ගැඹුරැති සාමාන්‍ය ගඩොලක් පැනළී අතට පැනි නොවැදෙන සේ තැබිය හැකි තුත්තනා ගම් ආලේප කරන ලද යකඩ තලියක් (Galvanized Pan) ලබා ගන්න. සියුම් වැලි එක කොටසකින්ද, සියුම් උඩ පස් දෙකොටසින්ද යුත් පස් මිශ්‍රණයක් සාදා ගන්න. මෙම පස් මිශ්‍රණය හුමාලයෙන් තම්බා ගත හොත් පසේ ඇති දිලීර බිජුණුවන් හා වල් පැළ ඇට විනාශවී යනවා ඇත. ඉන්පසු මෙම පස් පෙතේරයකින් හලා සාමාන්‍ය පමණට තෙත් කරනු ලැබේ. ගඩොල මත අඟල් භාගයක් පමණ ගැඹුරට මෙම පස් මිශ්‍රණය ආලේප කරන්න. අයිත්වල ඇති පස් කුඩුවී හැලීයාම වැළැක්වීම පිණිස ගඩොල අයිතේ ඇති පස් මනාලෙස බැවුම් වනසේ මට්ටම් කරනු ලැබේ. තලියේ ඇති ගඩොල අඟලක් පමණ තෙමෙන සේ තලිය තුළට ජලය වත් කරන්න. ඉන්පසු කේශාකර්ශණ බලයෙන් (Capillarity) ගඩොලට ඇදගන්නා ජලය පස්වලට නොඅඩුවම ලැබෙනවා ඇත. ඉන්පසු බඳුන සෙවන ඇති තද හිරු එළිය නොමැති ස්ථානයක තබනු ලැබේ. පසේ තෙත ගතිය වැඩි බැව් පෙතේතම් පැයක් හෝ දෙකක් ගඩොල තලියෙන් ඉවතට ගෙන සිසිල් ස්ථානයක තබා නැවතත් තලිය තුළ තබන්න. මේ ක්‍රමයෙන් ඇට ඉතා කාර්යක්ෂම ලෙස පැළ වෙනවා ඇත.

තවාත්වලට වතුර දැමිය යුතු අවස්ථාව

දේශගුණය අනුව වතුර දැමීමේ කාලය සකස් කර ගත යුතුය. වියළි කාලයේ දවසකට එක වරක්වත් වතුර දැමිය යුතුය. තවාත්වලට ජලය සැපයීමට ඉතාමත්ම සුදුසු කාලය දවසේ සවස භාගයයි. මතුපිට පස වියලී යාමේ ලකුණු පෙනෙන විගසම වතුර දමන්න. කිසිම විටක පස වියලී යෑමට ඉඩ නො දෙන්න. වැඩෙන පැළෑටිවලට එකවිටම වතුර වැඩි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය නොවේ. කෙටි කාලයක් අතර ජලය සුළු ප්‍රමාණයක් යෝග්‍යය.

තවාත්වල ඝනකමට ඇට වැපිරීමෙන් වළකින්න

ඇට පැළවූ පසු තවාතෙන් පැළ ගලවා නැවත සිටු වීමට සිදු වෙයි. තවාත්වල ඇට වැපිරීමේදී මේ බැව් අප මතක තබා ගත යුතුය. තවාතේ ඇති කුඩා පැළ එකිනෙකට ඉතා ළංවූ විට මහත් කරදර සිදු වෙයි. තවාත් වලට සාත්තු කරන විට හෝ පැළ ගලවන විට පැළෑටි තුවාල වීමට ද ඉඩ තිබේ. මේ හැරත් ඝනකමට ඇට වැපුරුවහොත් පැළෑටි දුර්වල වෙයි. තවාත්වල ඇති පැළෑටි ඉතා කුඩා කාලයේ දී තෙත් දේශගුණය බල පැවැත්වුවහොත් පුස් රෝග පැතිරී පැළවලින් දහයෙන් පංගුවක් පමණ විනාශ වෙනවා ඇත.

කුඩා පැළෑටි සමහර විට පැය කිහිපයක් තුළදී හෝ හිටි හැටියේම වාගේ මැරෙනු දක්නට ලැබේ. මෙම රෝගයට “ඩැම්පින් ඕෆ්ස්” යයි ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් කියනු ලැබේ. මෙයට හේතු රාශියකි. අනුවන අන්දමට තවාත්වලට ජලය සැපයීම බොහෝ අවස්ථා වල මෙම රෝගයට ප්‍රධාන හේතුවයි. කුඩා පැළවලට ඒවාට අවශ්‍ය පමණ ජලය සපයන්නේ නැතිව කාලයක් තිබී එම පැළ මැළවී ගෙන එන අවස්ථාවෙහි බොහෝ ජලය සැපයීමෙන් පැළ වැඩියෙන් මෙම පුස් රෝගයට භාජනය වේයි. භෞතමනය ඇති පසෙහි සාමාන්‍යයෙන් මෙම රෝගය ඇති වනවා පමණක් නොව කාලාත්තරයක් රෝගය පසෙහි පවතී. ඇටයක ඇතුළත හා පිටතින්ද මෙම රෝගය තිබිය හැක. අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා තෙතමනය තිබීම බොහෝ

විනාශකාරී බැවින් පාත්ති හා පෙට්ටි මනා ලෙස ජලය බැසයන ලෙස සකසා ගත යුතුය. රෝගය මැඩ පැවැත්වීමට නම් වතුර හොඳින් බැස යාමට සැකසීම පමණක් නොසැහේ. එයට අතිරේක වශයෙන් පසට ප්‍රතිකාර කළ යුතුය. රෝගයට භාජනය විය හැකි වැඩුණු පැළ සඳහා ශෂ්‍ය මාරු ක්‍රමය භාවිතා කළ යුතුය. උද්භරණ වශයෙන් පෙර වාරයේ මෙම රෝගය පැතුරුණු පාත්තිවල නොසිටුවා වෙනත් පාත්තිවල සිටුවිය යුතුය. ඒවායේ පැළ කළ යුත්තේ රෝගයට භාජන නොවන පැළ වර්ගයි. රෝගයට ඔරොත්තු දීමේ ශක්තියක් නොමැති පැළ මේ රෝගය නොපැවති පාත්තිවල සිටුවිය යුතුය.

පුස් රෝග මඩිනය කරන්නේ කෙසේද?

මෙම රෝගයෙන් වැළකීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රම අනුගමනය කළහොත් කලාතුරකින් මෙම රෝගය හට ගන්නවා ඇත. මධ්‍යාහ්නයේ හිරු රශ්මියෙන් ආරක්ෂා කර ගත හැකි පමණ ආලෝකය හා වාතය පැළෑටියට ලබා දීමට සැලැස්වීමෙන් මෙම රෝගය ඉතා - අඩුවෙන් ඇති වේ. තවද, ප්‍රවේශමෙන් අවශ්‍ය පමණට ජලය වත් කරන්න. එනම්: පැළෑටියට ජලය අවශ්‍ය වීමෙන් පෙළීමට ප්‍රථම විය යුතුය. ඉඩමේ හෝ තවනේ පැළ මැටි විනාශ වී යාම ආරම්භ වෙත්ම කළ හැකි සුදුසුම දෙය කොතරම් කුඩා වුවත් හොඳ පැළ ගලවා වත්තේ වෙනත් ස්ථානයක සිටුවීමයි. පැළ සිටුවන ඉඩමේ ශීත හෝ තෙත් පසක් ඇති නොවිය යුතුය. පැළය අවට තෙත් වාතාවරණයක් ඇතිවීමෙන් පුස් රෝග හට ගැනීමට—ඇත්ත වශයෙන් පුස් රෝග ඇතිවීමට මුල් හේතුව අධික තෙතමනයක් පසේ හා සුළඟේ ඇති වීමයි. එවිට පැළය අවට මේ රෝගය වේගයෙන් පැතිරෙයි. එම නිසා රෝගය වැළඳුණු පැළෑටිවල ලඟින් ඇති පැළෑටි ගලවා ආරක්ෂා සහිත දුරක සිටුවිය යුතුය.

රෝග මඩිනය සඳහා පසට ප්‍රතිකාර කිරීම

හොඳ ශක්තිමත් පැළෑටි ඇති වීමට රෝගයන්ගේ මුල් අවස්ථාවේදීම ඒවා මඩිනය කළ යුතුයි. මෙය පසෙහි විෂබීජ නැති කිරීමෙන් කළ හැක. විශාල පෙදෙසක විෂබීජ විනාශ කිරීම අධික වියදම් දැරීමට සිදුවන

බැවින් එසේ කටයුතු නොවුවත් කුඩා වත්තක හෝ පාත්තිවල එය කරදරයක් නොමැතිව කළ හැකිය. පුස් රෝගය පසෙන් ඉවත් කිරීමට ඒප්මලින් යෙදිය හැක. මෙම බෙහෙත් වර්ගය රසායනික බෙහෙත් සාප්පු වලින් ලබාගත හැක. විෂබීජ නාශකයක් වශයෙන් මෙය ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි එක් ක්‍රමයක් නම් ඒප්මලින් කොටස් එකකට වතුර කොටස් 50ක්, මිශ්‍රකොට පස තෙත් කිරීමෙනි. අවශ්‍ය ප්‍රමාණය වනුයේ වර්ග අඩියකට ගැලුම් එකේ සිට එකහමාරක් දක්වාය. පැය 24ක්, ගතවනතුරු මේ ද්‍රව්‍යයෙන් තෙත් කළ ගෝනියක් පස් මත එළීම ද නුවණට හුරුය. මෙසේ ගෝනි එලූ පාත්තිවල සති හතරකට පමණ පැළ සිටුවිය යුතු නොවේ. තවද, ඒප්මලින් වාෂ්පවලට පිටවීමට නිතරම පස හැරිය යුතුය. පස බුරුල් කිරීමට ගන්නා උපකරණ ඒප්මලින් වලින් සෝදා හෝ ගින්නට අල්ලා විෂබීජ වලින් තොර කළ යුතුය. පෙට්ටි සඳහා ගන්නා පසට ඒප්මලින් වැඩි කොටසක් යෙදිය යුතුය. ඒප්මලින්වලින් පස හොඳට තෙත් කළ යුතුය. පෙට්ටි අළුත් නොවේ නම්, ඒවාද, ඒප්මලින්වලින් සේදිය යුතුය. ඒප්මලින් වැඩි කොටසක් දැමූ මිශ්‍රණය සමඟ පස් මිශ්‍ර කර ගැනීම තවත් ක්‍රමයකි. සාමාන්‍ය බඩු අනුරත පෙට්ටියක් පිරවීමට සැහෙන පසට ඒප්මලින් මේස හැඳි එකක් වතුර මේස හැඳි 5ක්, සමඟ මිශ්‍ර කොට එය පසට සමසේ කළවම් වනසේ වත් කළ යුතු වෙයි. ඇට ඉසීමට ප්‍රථම පැය 24ක්, එසේ තැබීමට ඉඩ හැරිය යුතුය. ඇට ඉස්සාට පසු ඒප්මලින් වාෂ්ප පිටවීමට වතුර දැමිය යුතුය. එසේ නොකළොත් ඇට විනාශ වී යයි. පුස් රෝගය වැළැක්වීමට මේ ක්‍රමය භාවිතා කළ හැක. විශේෂයෙන්ම මේ ක්‍රම භාවිතා කළ හැක්කේ ඇටවල නොව පසෙහි රෝගය ඇත්නම් පමණි.

ඉහතින් සඳහන් කළ ක්‍රම සාමාන්‍යයෙන් ක්‍රියාවේ යොදනුයේ තවනෙන් ගලවා නැවත සිටු විය යුතු පැළ සඳහාය. එනිසා තවනේ දැමීමට ප්‍රථම එම පැළෑටි කුමන ගණයට අයත්දැයි නිශ්චය වශයෙන් දැනගත යුතුය. එළවළු ඇටවලින් කෙළින්ම තවනේ නොදමා එක ස්ථානයේම බෝංචි ඇට පහසුවෙන් සිටු විය හැක. මල් පැළ අතර වුවද තවනේ වලින්

ගලවා නැවත සිටුවූ විට හොඳින් නොවැඩෙන පැළ සවලපයකි. මේවා තවත් නොදමා කෙලින්ම මල් හටගන්නා තුරුම වැඩෙන ස්ථානයේ තැබීම වඩාත් යෝග්‍යය.

තව්‍යනක හෝ ඉඩමක වුවද අවශ්‍ය පමණට වඩා සිඳුකමට වැඩි ඇති පැළ ගලවා උදුරා දැමිය යුතුය.

නැවත සිටුවිය යුතු අවස්ථාව

මල් හට ගන්නා පැළැටි නැවත සිටුවීමෙන් සාර්ථක ලෙස වැවේ. තවතේ ඇති කුඩා පැළැටිවලට අවශ්‍ය පමණට වඩා උස යෑමට ඉඩ දිය යුතු නොවේ. පැළැටිවලට අවශ්‍ය පමණට වඩා විශාල ලෙස වැඩෙන්නට ඉඩ හැරියොත් පැළ එක ගොඩේ සෑදී දුර්වලවීම හේතුකොටගෙන තවතේදීම වුවද ඒවායේ මල් පිපෙන්නට ඉඩ තිබේ. පැළැටිවල බීජ පත්‍රවලට පසුව වැඩෙන නියම පත්‍ර තුන හතරක් සෑදුනවිට නැවත සිටුවිය යුතුය. තවතෙන් පැළ ගැලවීමට ප්‍රථම පාත්තියට මෙන්ම පැළැටිවලට ද පස් මනා ලෙස බුරුල් වනතුරු ජලය සපයන්න. ඉන්පසු පැළ තවතෙන් ගලවා වැසි කාලයෙහි දවසේ සවස් භාගයෙහි පැළ නැවත සිටුවිය හැකිය. මේ සඳහා සණ වළාකුල් සහිත දිනයක් තම් වඩාත් සුදුසුය. එවිට පැළවලට සවි ශක්තිය ලැබී හොඳාකාර පසෙහි තැන්පත් වී මනා ලෙස මුල් අල්ලා ගැනීමට මුළු රාත්‍රියම ඇති බැවින් වඩා හොඳ ඉඩ ප්‍රසාදා ලැබේ.

තවතෙන් ගැළ වූ පැළ නැවත සිටුවන්නේ කෙසේද?

නැවත සිටුවීමේදී තවතෙන් ගලවන පැළ වල මුල්වලට හානි සිදු නොවීමට වග බලා ගත යුතුය. මුදු අතකින් එය කළ යුතුය. පැළැටි උදුරන ආයුධයක් පස තුළට යවා පස් ගොඩක් සමගම පැළැටි සවලපයක් ලබා ගන්න. මේවා මුල් වටේ ඇති පස් ගොඩ

නොවිසිරෙන අන්දමට වෙන්කර ඒවායේ ප්‍රමාණයට සරිලන වලවල්වල එකිනෙක සිටුවන්න. සිටුවූ පසු මුල් අවට ඇති පස් ඇඟිලි වලින් තද කරන්න. තවතුවලින් ගෙන නැවතත් ඉඩම්වල සිටුවන ලද පැළැටිවලට වතුර වත් කළ විට එම පැළවල පහත මට්ටමෙන් ඇති කොළ පස්වලට යටවෙයි. එවිට මෙම පැළැටි මැරීයාමට ඉඩ තිබේ. එවිට පාත්තියේ තැනින් තැන පැළ නොමැතිවීම නිසා හිස් වෙයි. එනිසා සිහින් උල් අගක් ඇති කෝට්ටකින් කොළ බිමින් ඉස්සීම කළ යුතුය. කුඩා පැළැටිවලින් සමහරක් තවතේ තබාගත යුතුය. පැළ මදවූ විට ඒවා ප්‍රයෝජනයට ගත හැක. අවිච්ඡිත කාලයේ අළුතින් සිටවන ලද පැළැටි හෙවන කළ යුතුය. කොළ රාශියක් ඇති කුඩා අතු පැළ අතර සිටවීමෙන් මෙසේ හෙවන කළ හැක. පැළ හොඳාකාර මුල් අල්ලු පසු එම අතු ගලවා දැමිය හැකිය. සමහර පැළ සවිර වශයෙන් ඉඩම්වල සිටවීමට පෙර තවත් තව්‍යනක පැළ අතර දෙපැත්තටම අඟලක පමණ පරතරයක් තබා වගා කරනු ලැබේ. එමඟින් පැළවලට වඩා හොඳින් වාතාශ්‍රය හා හිරු රශ්මියද ලැබීම නිසා පැළවලට වැළඳෙන පුස්රෝග ආදිය මඬිනය වෙයි. එනිසා දෙවරක් සිටුවීමට ගත් මහන්සියේ ප්‍රතිඵල ලැබෙනු ඇත.

ඇට පාත්තිවල වැපිරීම

තරමක් විශාල බිම් ප්‍රමාණයක එළවළු වගා කිරීමේදී පාත්ති භාවිතා කෙරේ. වෂී කාලයේ මනා ලෙස ජලය ගලා යන ලෙස අවට බිමට වඩා උසට මේවා විශේෂයෙන් සෑදුනු ලැබේ. පස තෙත් නොවන ලෙස හා මතුපිට පස අඟල් 2ක් දක්වා පෙතේරයකින් හලන ලද බවටද වග බලාගත යුතුය. පස ඉතා තෙත නම් තවතේ අසාර්ථක වීමට ඉඩ ඇත. ඇට ඉසීම සඳහා විශ්ලි පස ඉතා සුදුසුය. ඇට වපුරා පාත්තිවලට හොඳින් වතුර වත්

කරන්න. ඇටය මෙන් පස් ගුණයක් පමණ සනකමට ඇට පස්වලින් වසන්න. වතුර විශාල ප්‍රමාණයක් නොදමන්න. අවශ්‍ය විටෙක ප්‍රවේශමෙන් ඉසින්න. පාත්තිවල කෘමීන් සිටින බව හෝ වට පණුවන් සිටින බව හෝ සැක කළොත් තවත් දමන පාත්තිවලට තටන උණු වතුර වත් කරන්න. මේ මගින් ඇට විනාශ කරන ගොළුබෙලි බිත්තර පවා විනාශ වෙයි.

ඇට පැළ ගන්නා කාලය

ඇට බොහොමයක් පැළ වීමට ගන්නේ සතියක් හෝ දෙකකි. නමුත් සමහර ඒවා ඊට වඩා කල් ගනී. එනිසා යමෙක් බලාපොරොත්තු නැතිකර ගැනීමට ප්‍රථම එම ඇටය පැළ වීමට ගන්නා වැඩිම කාලය දැන ගත යුතුයි. එළවළු අතරින් සෙලරී ඇට සති 3-6 දක්වා ගනී. දේශගුණය සුදුසු නොවේ නම් සමහර විට මීට පසුව රිකිලි දමයි. ලීක්ස්,

එෂු, ආදියත් මෙසේමයි. මේ ඇට පැළවීමට ප්‍රමාද වේ. ඒවාට පසේ තත්වය නොව විශේෂයෙන් අවශ්‍ය දේශගුණයයි. සිසිල්, සම උෂ්ණත්වයක් මේවායේ වැඩිමට යෝග්‍යය. මල් අතර සමහර ඒවා සති 4-8 දක්වා හෝ ඊට වැඩි කාලයක් පැළ වීමට ගනී. මෙවැනි ඇට ප්‍රවේශමෙන් තබා ගත යුතුයි. නිතර වතුර වත්කිරීමෙන්ද, මතුපිට පස නිතර නිතර පරීක්ෂා කිරීමෙන්ද, පස සේදී යෑමෙන් ඇට ආරක්ෂා නැති වීද යන්නත් සොයා බැලිය යුතුයි. මෙවිට ඒවා වැසෙන සේ මතු පිට පස් ඉසිය යුතුයි. තවත් බාධකයක් නම් මතුපිට පස සුදුසු නොවීමයි. සමහර විට මේ පස් කොතරම් වියලී තද වේද යත් පැළ මතු පිටට ඒමට බැරිව මැරේ. මෙය මග හැරීමට පස පෙරසේ සකස් කොට ඇට ඉස්සාට පසු එය නොවසන්න. ඒ වෙනුවට සත්ව පෝර පෙතෝරයකින් හලා ඇට ප්‍රමාණය අනුව අඟල් භාගයක් පමණට ප්‍රවේශමෙන් වහන්න.